

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

6. De Clerico ægrotante, vel debilitato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

Potestatem quod attinet, ea variat pro varietate dignitatis, ac Prælatorum, atque de ea extant plures tituli in *Lib. 1. Decretalium* à tit. 23. Summa autem, ac suprema residet in Romano Pontifice: quippe hic solus convocat & confirmat concilia generalia: solus jurisdictionem in omnes alios Episcopos exercet: solus Imperatores, ac Reges censuris coercet: solus pro tota Ecclesia leges condit, acquies, re exigente, dispensat: solus controversas fidei dirimit, dubia S. Scripturæ dissolvit, & vera quæque à falsis discernit: solus ubique apud Christianos Principes suos habet Legatos: solus novos erigit, approbatque Episcopatus, solus universalem curam gerit conversionis infidelium, & Prædicatorum ad diversas provincias mittendorum, ut Gregorius I. in Angliam, Gregorius II. in Germaniam, alii in alia terrarum loca, ac regna. Confer. Haunold. Plettenberg, in *Introduct. ad Jus Can. c. 15.*

Emolumenta debentur, ne quemadmodum omnis ordo sine divitiis, ita Ecclesiastica dignitas ob paupertatem vilescat. *Clem. in plenitudo* 7. ibi: *ne mendicitatis opprobrio serenitatem Pontificalis obnubilent dignitatis, de Elect.* Et huc pertinent non tantum Annatarum, Palliorum, & id genus alii redditus, quos Pontifices percipiunt, sed & synodaticum, sive cathedraticum, census, procuraciones, charitativum subsidium, aliæve exactiones, de quibus *infra suo loco.*

TITULUS VI.

De Clerico ægrotante, vel debilitato.

SUMMARIÆ.

1. Quid sit coadjutoria? 2. Alia est temporalis alia perpetua. 3. Quo jure coadjutoria sit introducta? 4. à quo? 5. quis? 7. 8. Et cur dicitur coadjutor?
KÖNIG IN DECRET. LIB. III.

tor? 9. In quibus coadjutor coadjuti vices supplere debeat? 10. Ex quibus causis? 11. Et cur coadjutor constituitur? 12. Coadjutori quæ potestas? 13. 14. Quæ fructus? 15. Quæ præcedentia, ac prærogativa competant?

Speciem præbendæ, seu beneficii præferret *Coadjutoria*, quæ Clericus ægrotans, vel debilitatus adjuvatur.

§. I.

Definitur Coadjutoria, quod sit facultas, seu officium alicui concessum adjuvandi Beneficiatum impotem in regimine beneficii. *Pasterin. in c. un. num. 2. b. 1. in 6.*

§. II.

Dividitur coadjutoria in temporalem, & perpetuam. *Temporalis* est, quando beneficio per infirmitatem, senium, aut aliam causam impedito coadjutor datur, quam diu is vivit, vel impedimentum durat. *Perpetua*, seu cum spe futura successione est, quando coadjutor sublato impedimento non amovetur; sed mortuo coadjutor in ejus officium, & beneficium succedit; quæ successione species in jure nostro detestabilis est juxta *c. accepimus* 5. de pact. c. 1. & 2. de Concess. præb. ideoque ab alio, quam S. Pontifice concedi nequit, ut n. 5. dicemus. Differt etiam à coadjutoria temporali, quod temporalis non sit beneficium, cum tantum officii functionem, & ministerium loco proprietarii contineat. *Suarez l. 4. de Orat. c. 22. n. 19. Navar. de Orat. c. 2. n. 18.* qui inde inferunt, coadjutoriam vi hujus coadjutorie ad Horas Canonicas non teneri; Coadjutoria verò perpetua congruâ portione assignatâ, & cum futura successione propriè beneficium dicatur. *Garc. de Benefic. p. 2. c. 5. n. 132. in fin. Petr. Gregor. Tholosani eod. tr. c. 11. n. 2. Fagnani in c. nulla n. 66. de Concess. præbend.*

§. III.

Causa efficiens coadjutorie duplex est: *remota* nimirum, & *proxima.*

Hi

Re-

Remota est jus Ecclesiasticum, & illud tam antiquum, quam novum. Antiquum: quia Coadjutorum usus semper receptus, ac probatus fuit, ut relucet ex *c. de Rectoribus 3. c. ex parte. 5. c. fin. h. t. c. nn. Eod. in 6. c. 2. de Supplend. neglig. Prælat. in 6.* Novum: quia S. Concilium Tridentinum *sess. 25. de Ref. c. 7.* coadjutorias permittit etiam in Ecclesiis Cathedralibus, si quando urgens necessitas, aut evidens utilitas postulat, reservatâ solum cognitione causæ Sedi Apostolicæ.

Proxima est is, qui dat coadjutorem. Spectat autem hæc datio regulariter ad Superiorem, cujus est cognoscere de morbo, defectu, impedimento, vel inhabilitate inferioris. Pro pleniore verò hujus regulæ intelligentia, coadjutorem temporalem secerno à coadjutore perpetuo, &

4 *Dico I.* Coadjutorem temporalem Parochis, Archi-Diaconis, aliisque Prælatibus inferioribus non exemptis regulariter dat Episcopus, aut alius Prælatibus habens jurisdictionem quasi Episcopalem, uti etiam sede vacante Capitulum. *c. de Rectoribus 3. c. consultationibus. 6. & ibi. Joan. Andr. n. 7. Panorm. n. 5. h. t. Fagnan. in c. nulla num. 67. de Concess. præb. Episcopis autem, & aliis Prælatibus Superioribus de coadjutore nec Legatus à latere, nec Patriarcha, aut Archi-Episcopus, sed solus S. Pontifex providet. c. nn. & ibi Gloss. in 1. tantummodo. Franc. n. 4. Passerin. n. 15. & 16. h. t. in 6. Fagnan. in c. ex parte n. 2. X. Eod.* Verum ne hoc prætextu Ecclesiæ, præcipuè à Curia Romana longius distantes, dispendium patiantur, Episcopo, & Capitulo tanquam Sedis Apostolicæ delegatis hæc potestas assumendi coadjutorem ex singulari gratia communicata est, ita scilicet, ut Episcopus, qui ob senium, morbum, vel aliud impedimentum perpetuum suo munere defungi nequit, si sit compos rationis, ipse unâ cum consensu Capituli, vel majoris partis ejusdem;

aut si in amentiam incidere, & de dementia constet, Capitulum autoritate Pontificia unum, vel duos coadjutores constituere possit, modo eò casu duæ Capituli partes consentiant. Quòd si verò Episcopus mente quidem sanus, sed corpore infirmus, ac ad officium omnino inhabilis sit, & coadjutorem admittere recuset, utrunque irrationabiliter contradicat, Capitulum eundem cogere haud potest, sed tota causa illicò ad Sedem Apostolicam referenda erit. *Text. & DD. in cit. c. nn. h. t. in 6.*

Dico II. Coadjutorem perpetuum, si cum spe futuræ successionis Clericis etiam inferioribus solus S. Pontifex adungere potest, nullatenus autem Episcopus, vel Capitulum nisi ex licentia, aut dispensatione Apostolica. *Trident. sess. 25. de Reform. c. 5. Navar. consil. 2. h. t. Garc. de Benefic. p. 4. c. 5. num. 16.* Imò neque legatum de latere, vel quemcumque alium Nuntium Apostolicum id posse, docet Flam. *Parisi. de Resignat. Benef. lib. 6. q. 5. num. 15.* Ratio capitalis est: quia jure communi damnantur sollicitationes, & provisiones beneficiorum, quæ votum captandæ vel optandæ alienæ mortis involvunt. *c. nulla 2. c. relatum. 3. de Concess. præb. c. detestanda 2. Eod. in 6.* nisi fiant Sedis Apostolicæ autoritate per *c. petisti 17. causa 7. q. 1. quæ exceptio subintelligenda est in cit. c. nulla.* & aliis in speciem contrariis. Neque obstat Tridentinum, quod in *cit. sess. 25. c. 7.* statuit, ut coadjutoria cum futura successionemini in quibuscunque Beneficiis Ecclesiasticis permittantur: siquidem in his, quæ de morum reformatione, & Ecclesiastica disciplina S. Concilium decrevit, salva semper est auctoritas Sedis Apostolicæ, ut ipsomet in *ead. sess. 25. de Reformat. c. ult. declaravit.* Unde videmus, hodie dum Principum ac Magnatum filios in ipsa adhuc adolescentia Episcopis, etiam non indigentibus, auctoritate

Pontificiâ cum jure succedendi adjungi; cu-
jusmodi coadjutoria excusari solent spe auxi-
lii, & commodi, quod Ecclesia à talibus co-
adjutoribus perceptura puratur. Henr. Wa-
gnereck *ad c. un. not. 3. h. t. in 6.*

§. IV.

Subjctum coadjutoria est vel activum, vel
passivum.

Activum, vel, ut Philosophus loquitur,
fundamentum coadjutoria est *coadjutor*; in
quo desiderantur honestas natalium, morum
probitas, literarum scientia, legitima ætas, ac
aliæ qualitates, quæ necessariae sunt ad adju-
vandam coadjutum in exercitio illius admi-
nistrationis, ad quam datur. Trident. in *sess.*
25. de Reform. c. 7. Panormit. in *c. fin. n. 1.*
h. t. Honorius *n. 12.* Quamobrem si Pa-
rocho coadjutor datus sit ad gerendam cu-
ram animarum, annum 25. ætatis attigerit,
oportet. Azor. *Instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 2.*
q. 6. Si detur Episcopo, refert, an detur ad
spiritualium administrationem, & tunc tri-
gesimum annum excedere debet, ex quo hanc
ætatem jus in Episcopo requirit. *c. cum in cun-*
ctis 7. de Elect. an verò ad gubernationem
temporalium, & tunc satis est, si viginti quin-
que annos nactus sit, utpote quæ ætas ad ad-
ministrationem temporalium in jure perfecta
censetur in Tutore, Curatore, aut Procu-
ratore per *c. qui generaliter 5. §. licet de*
Procuratorib. in 6. §. 2. Inst. Qui testam. tut.
dari poss. Cæterum non tantum unus, sed
si magis expedire videatur, etiam duo coad-
jutores dari possunt, non verò plures, ne Ec-
clesia nimium gravetur. Text. & DD. In *c.*
un. h. t. in 6.

Subjctum passivum, sive terminus coadju-
toria est *coadjutus*, sive is, cui datur coadjutor.
Illi autem proprie loquendo coadjutor dari
solet, quibus administratio, jurisdictio, vel
saltem cura animarum incumbit; ut sunt Epi-
scopi, vel alii Prælati Ecclesiastici; item Re-

ctores Ecclesiarum Parochialium juxta *c. 3.*
5. & 6. h. t. c. un. & ibi Passerin. n. 6. Eod.
in 6. Alii Clerici simplex beneficium ob-
tinentes, cum per se administrationem, vel
curam nullam habeant, etiam non indigent
coadjutore, non enim apparet, in quo adju-
vari possint.

Trita *quæstio* est: an coadjutor etiam dan-
dus sit iis, qui propter lepram, aut aliam in-
firmitatem annexum beneficio munus, offi-
ciumque perpetuò obire nequeunt?

Sunt, qui putant, tales à beneficiis omnino
removendos esse, tum propter *c. ut Abba-*
tes 1. de Ætate, qualit. & ord. præfic. ubi
Abbares, Decani, Præpositi, Archidiaconi, &
Archi-Presbyteri, qui propter superveniens
impedimentum ordinem dignitatibus suis an-
nexum suscipere, & officium exercere neque-
unt, illis privari jubentur: tum propter *c. tua*
4. h. t. ubi dicitur, quòd Sacerdos leprosus
pro scandalo, & abominatione populi ab ad-
ministrationis officio debeat removeri, su-
stentatione ex Ecclesiæ fructibus assignatâ.

Verum Episcopis, Prælati, aut Parochis
perpetuò impeditis dignitates, aut officia au-
ferenda non esse, sed dandos coadjutores,
evincentur textus ineluctabiles in *c. ex parte 5.*
h. t. & c. un. Eod. in 6. idque cum communi
docent Panormit. in *d. c. tua. n. 4.* & Wagne-
reck *ibid.* Fagnan. in *c. de Rectoribus 3. n. 7.*
h. t. moti primo quia beneficia oportet esse
perpetua. *c. præcepta. 12. dist. 55. c. Sancto-*
rum 2. dist. 70. Secundo quia Prælaturæ, &
præsertim Episcopatus assimilantur matrimo-
nio indissolubili, adeoque Sponsi Ecclesiarum
ab his ob infirmitatem, aut impedimentum
superveniens separari non debent arg. *c. 2. de*
Translat. Episc. Tercio quia afflictis non est
addenda afflictio. *c. ex parte 5. h. t. c. cum per-*
cussio 2. causa 7. q. 1.

Nec hisce sic dictis refragatur *c. ut Abba-*
tes 1. de Ætat. qual. & ord. præfic. quoniam

id solum loquitur, & accipiendum est de Abbatibus, Præpositis, aliisque, qui dignitates suas nondum coeperunt administrare, nec plenè & omnino absolutè, sed sub tacita conditione ordinem annexum intra annum suscipiendi adepti sunt: his enim, si impedimentum ordinis suscipiendi perpetuum, seu diu duraturum sit, dignitates meritò adimuntur, cum deficiat conditio, sub qua ipsis collatae sunt. Aliud dicendum de illis, qui beneficia, & dignitates plenè assecuti sunt, jamque administrare coeperunt: quippe hi superveniente impedimento perpetuo non removendi, sed assignato coadjutore adjuvandi sunt. Layman in *cit. c. ut Abbates*. Minus angit *c. tua. 4. h. t.* quandoquidem in eo non dicitur, quòd Sacerdoti leproso beneficii titulus, & cura habitualis auferatur, sed duntaxat exercitium administrationis. Pirrhing. *h. t. num. 7.* Garc. de *Benefic. p. 4. c. 5. num. 6.* Suarez de *Censur. disp. 51. sect. 2. ad fin.*

§. V.

9 *Objectum* Coadjutoriae est administratio officii, quod Beneficiarius principalis, cui coadjutor adjungitur, exequi non potest, cum tamen deberet. Unde cum P. Engel *h. t. n. 6.* infero, principalem, sive coadjutum non teneri deservire in Divinis per coadjutorem illis casibus, quibus aliàs propter infirmitatem aut legitimum impedimentum posset in absentia fructus lucrari, ne sit deterioris conditiones cum coadjutore, quam sine ipso: & ne coadjutoria, quæ datur in gratiam coadjuti, in ejus odium retorqueatur, si fortassis ob negligentiam coadjutoris fructus amittere, vel saltem coadjutorem cum difficultate convenire deberet contra *c. quod ob gratiam 61. de R. F. in 6.*

§. VI.

10 Ad *formam* coadjutoriae pertinet legitima coadjutoris constitutio, ad quam justa causa requiritur; qualis est I. senium, vel ætas pro-

fecta Pastoris. *c. petisti. 17. causâ 7. q. 1. c. un. h. t. in 6.* Jacob Pignat. *tom. 4. consult. 137. n. 2.* ubi ait, sufficere ætatem 60. annorum. II. Infirmitas virium corporis, cum videlicet Pastor est morbo fontico, ac incurabili affectus. *d. c. un.* veluti lepra, aut morbo paralytico. *c. 3. & fin. X. Eod.* Si morbus curabilis sit, potius vicarius, quam coadjutor dabitur. Passerin. in *d. c. un. n. 23.* III. Amentia, vel alia ægritudo animi, quæ Rector est mente captus. *d. c. un.* IV. Defectus literaturæ requisitæ, ob quam Rectori ab Ordinario coadjutor adjungitur non obitante appellatione. Trident. *sess. 21. de Reform. c. 6.* V. Negligentia, cum Pastor præstat quidem suum munus, & officium, sed negligenter. *c. quia frater 18. causâ 7. q. 1.* VI. Suspicio dilapidationis, ut si Prælatum multum æris alieni contrahat, aut sit vorago, & gurgis opum. Panormit. in *c. venerabili 37. not. 4. de Offic. delegat.* Felin. in *c. licet Heli. n. 8. de Simon.* quos refert, & sequitur Passerin. in *c. un. h. t. in 6.*

§. VII.

Finis coadjutoriae est Ecclesiae utilitas: de qua putatio enim coadjutoris fit, ne pro defectu Pastoris gregem Dominicum invadat lupus rapax, vel in facultatibus suis Ecclesia, quasi viduata, detrimentum pariat. arg. *c. ne pro defectu. 41. de Elect. & c. quamvis 14. causâ 7. q. 1.*

§. VIII.

Effectus coadjutoriae sunt: I. coadjutoris idem officium, & eandem potestatem tribuit, quam habet ipse Principalis, nisi specialiter ex modo, & forma collatae coadjutoriae potestas fuerit limitata. Passerin. in *c. un. n. 53. h. t. in 6.* P. Engel. *n. 4.* Sic coadjutor Episcopi aut Prælati habet liberam rerum Ecclesiasticarum administrationem, eò solò exceptò, quòd ab omni alienatione bonorum, sive ad Prælatum ipsum, sive ad Ecclesiam spectantium, pro-

profus abstinere debeat. *c. un. §. fin. h. t. in 6. c. n. cui. 42. de Elect. in 6.* Præterea Coadjutor Episcopi dementis & ad omnia officia Episcopalia incapacis plenitudine fruitur potestatis tam ordinis, quàm jurisdictionis. *Fam. Paris. de Resignat. benef. lib. 7. q. 20. n. 25.* proinde si consecratus sit, per se ipsum omnia Pontificalia exercere potest, aut si consecratus non sit, potest, & debet eadem aliis Episcopis demandare. *d. c. is, cui 42. de Elect. in 6.* item potest conferre omnia beneficia in illa diocesi vacantia, ne alioquin Ecclesiæ ex diuturna vacatione grave damnum sustineant. *Parisi. l. cit. n. 26. Oldrad. consil. 44. Zoël. de Prabend. n. 13.* Secus est, si coadjutor Episcopo sanæ mentis ob senium, cœcitatē, paralytim, vel alium morbum incurabilem datus sit: quippe tunc habet potestatem limitatam ad ea, quæ ad officium spectant, & quorum Episcopus impos est; nisi ipse eidem collationem beneficiorum, aut alia, quæ in generali commissionē non veniunt, deleget. *Oldrad. cit. consil. 44. n. 4. Navar. consil. 3. h. t. Passerinus in cit. c. un. n. 51. cum citatis.*

II. Coadjutor de facultatibus Ecclesiæ ad sustentationem suam congruam recipit portionem. *c. de rectoribus 3. h. t. c. un. Eod. in 6.* Et verò licet absolutè loquendo redditus, fructusque omnes Prælati, aut Beneficiario impotiter remaneant. *c. t. §. 2. h. t.* eò quòd coadjutor non censetur Beneficiatus quantum ad fructus, & proprium commodum, sed in favorem, & emolumentum Beneficiati principalis detur, ut scilicet is per substitutum Ecclesiæ deferviat, atque ita ad effectum lucrandi fructus, & retinendi beneficium videatur per se ipsum facere, quod facit per coadjutorem juxta *c. qui facit 72. de R. F. in 6.* quia tamen juxta *c. qui facit 72. de R. F. in 6.* quia tamen illi consequantur stipendium, qui pro tempore suum repetantur commodare obse-

quum. *c. charitatem 45. causâ 12. q. 2.* ideo coadjutori de redditibus Coadjuti pro decenti sustentatione moderati sumptus designari, & relinqui debent. *cit. c. de rectoribus §. c. un.* Quòd si redditus utrique alendo non sufficient, potiore rationem habendum esse Principalis ægotantis, aut aliàs inhabilis, quàm Coadjutoris actu laborantis, cum communi docet Panormit. Barb. & Wagnereck in *cit. c. de Rectoribus*, contra Azor. *p. 2. lib. 3. Inst. mor. l. c. 2. q. 9.* Interim tali casu Coadjutori providendum erit, vel ex bonis Ecclesiæ, si quæ habeat: *d. c. de Rectoribus*, vel à Parochianis, & subditis ex administratione beneficii utilitatem percipientibus. *Wagnereck loc. cit.* vel aliunde ab Episcopo per collationem alicujus beneficii simplicis residentiarii non exigentis, vel per pensionis ex alio beneficio factam assignationem juxta Trident. *sess. 21. de Reform. c. 6.*

III. Tenetur Coadjutor reddere rationem plenariam suæ administrationis, vel Coadjuto, si sanæ mentis extiterit; vel, si usu rationis careat, Capitulo ejusdem; vel etiam Successori ipsius, si eam ante obitum Coadjuti non reddidit. *c. un. in fin. & ibi Interpp. h. t. in 6.* Ex quo ipso colligitur, officium coadjutoris morte coadjuti ipsò factò expirare, ita ut administratio transeat in Capitulum. *c. 3. & 4. de Supplend. neglig. Pralat. in 6. c. et si 1. de Instit. in 6.* Fagnan. in *c. ex parte. n. 11. h. t.* cum coadjutor duntaxat ad juvandum Prælatum inhabilem datus fuerit. *Passerin. in d. c. un. n. 63.* Multò minùs Coadjutor succedit mortuo coadjuto, nisi auctoritate Apostolicâ ei cum ipse futuræ successio- nis adjunctus sit; quo casu jus consequitur succedendi in illius officium, & beneficium, ita quidem, ut successio detur, tamen si Principalis fuerit mortuus, priusquam literæ Papales Româ adveniant, & Coadjutor officium gesserit: siquidem in rei veritate dux

gratiæ in concessione coadjutoria perpetua continentur: una de ipsa coadjutoria in favorem Coadjuti; altera de succedendo in favorem ipsius Coadjutoris data, adeoque unâ sublata remanebit altera. Gonzal. *ad Reg. 8. Cancellar. Gloss. 5. §. 9. n. 53. & 56. Garz. de Benef. p. 4. c. 5. n. 132. P. Engel h. t. n. 8.*

15 Lubet hic attingere *controversiam*: an Coadjutori Episcopi, vel Abbatis maximè perpetuo, si cum aliis Episcopis, vel Abbatibus concurrat, præcedentia, & locus sui Principalis debeat?

Expeditum est, Coadjutorem representare personam sui Principalis, proinde præcedere omnes, qui respectu ejus sunt inferioris Ordinis: v. g. Coadjutor Episcopi præcedet omnes Abbates, Coadjutor Abbatis omnes inferiores Clericos. Quòd verò Coadjutor absolute locum sui principalis tenere, & omnes illos præcedere debeat, quos ipse Principalis, si personaliter adesset, antecederet, videtur tenere Navarr. *h. t. consil. 2. n. 5.* Ratio est: quòd in actibus illis, qui ad officium Coadjutoris pertinent, coadjutor Principalis radiis coruscet arg. *l. 1. C. de Offic. Vicarii.* Neque id insolitum: ita enim Legatos Dömüs Austriacæ, Celsissimi Principis Salisburgensis, & Ducis Burgundiæ, ipsis Principibus in Persona præsentibus, præferri testatur Gabriel Schweder in *Introduct. in Jus Publ. part. spec. sect. 1. c. 10. n. 14.* Quod ipsum de Legatis Electorum tradit. *n. 12.*

Nihilominus negativa verior est, quòd videlicet Coadjutor Episcopi nullum ex Episcopis, & Coadjutor Abbatis nullum ex Abbatibus præcedat, licet Principalis, si personaliter compareret, primus locus competeret. Ita Menoch. *lib. 1. consil. 51. n. 14.* Jason in *l. more majorum n. 4. ff. de Jurisd. Barb. de Benef. p. 4. c. 5. à n. 65. P. Engel h. t. n. 5.* quia ceteris paribus & in eodem ordine, sive gratiæ dignitatis semper clarior est, qui propriis

radiis fulget, quàm qui alienis, & semper potentius est jus, quod quis habet jure proprio, quàm alieno, ut inquit Jason *loc. cit.* Quin ipsemet Navar. *de Majorit. & obed. consil. 8.* docet, Procuratorem Abbatis in Synodo ultimum post omnes Abbates locum occupare debere: licet enim, ait, vices alterius gerens debeat honorari tanquam representans eundem, non tamen præcisè tantum, quantum ille. Videatur etiam Decius in *res. sanè. 11. n. 2. de Offic. deleg.* ubi hanc questionem fusè prosequitur, & defendit, Regem Galliæ rectè quondam Ducem Sabaudia personaliter præsentem Legato Venetiæ præposuisse, quamquam ipsi Duci Venetiæ, si in propria Persona adfuisset, præcedentia competisset.

TITULUS VII.

De Institutionibus.

SUMMARIA.

1. *Institutio quid nominis?* 2. *Quid rei?* 3. *Quæ origo?* 4. 5. 6. *Quis possit instituere?* 7. *usque 14.* *Quis instituit?* 14. *In quibus beneficiis locum habeat institutio?* 15. 16. *Quæ sint ejus requisitæ?* 17. *Quis finis?* 18. *Qui effectus?* 19. *Quia intelligatur nomine institutionis auctorizabilis?* 20. *Quid nomine institutionis corporalis?*

Modi acquirendi Præbendas, ac Beneficia Ecclesiastica consistunt in *Electione, Institutione, & Collatione.* De *Electione* in *Libro I. tit. 6.* actum est.

§. I.

Institutio latè accepta quamcunque Beneficii concessionem, adeoque etiam electionem, & collationem continet; in quo sensu in *c. 1. de R. F. in 6.* dicitur: *Beneficium Ecclesiasticum non potest licitè sine institutione canonica obtineri.* Strictè autem dicta, prout hic sumitur, collationi, & electioni opponitur, & concessionem beneficii ad præsentationem